

Az OCist Generális Apát
Nagyböjti levele 2023

A KERESZT GYÜMÖLCSE

Kedves Testvérek, belépünk a Szent Negyvennap kegyelmi idejébe, hogy az egész Egyházzal együtt készüljünk a Húsvétra. Szeretném folytatni, amit a Karácsonyi levéllel megkezdtünk, Ferenc Pápa beszédének megértését, amelyet 2022 október 17-én a Generális Káptalanunkon intézett hozzánk. Most azokra a hasznos tanácsaira összpontosítunk, amelyeket megtérésünk útjára adott, hogy megéljük a karizmánkat, hogy “együtt nézzük Jézust”. A Pünkösdi Levélben a Pápa azon meghívását mélyítjük majd el, hogy az Egyház nagy szimfóniájában éljük meg a hivatásunkat.

Krisztust nézve megtérni

Amire meg vagyunk hívva, a keresztény megtérés pozitív értelmének befogadásához, fontos megértenünk, hogy az nem csupán a szívünknek, a gondolkodásunknak és a viselkedésünknek egy átformálását jelenti, hanem mindenek előtt egy húsvéti átmenet önmagunkból Krisztusba, a mi életünkben a bennünk élő Krisztus életébe. A megtérő jobb latornak, aki Krisztus mellett volt keresztre feszítve, nem volt ideje arra, hogy megváltoztassa az életét, megjobbítsa, kijavítsa, de azt kérte az Úrtól, hogy vegye magához az ő egész személyét, és így az ő halála húsvéti újjászületés lett Jézussal az örök életre (vö. Lk 23,39-43). Csak Jézust szemlélve, az ő szavát hallgatva és az ő jelenlétéhez kapcsolódva térünk meg valójában, lehetővé téve a Szentléleknek, hogy Jézus Krisztusnak, az Atya szeretett fiának élő képmását megújítsa bennünk.

A szombat hónapom alatt, amelyet az angliai Hynning-ben a Bernardinus nővéreknél töltöttem, gyakran gondoltam Szent Benedek *habitare secum*-jára a Subiaco-i barlangban. Nagy Szent Gergely a *Dialógusok* második könyvének 3. fejezetében így ír: “önmagával lakott (...) mindig a Teremtő tekintete előtt látva magát”. Így vált Szent Benedek arca Isten jóságos tekintetének visszatükrözőjévé. Valójában, ettől a pillanattól fogva vált Benedek a szerzetesek atyjává: tanítványokat kezdett befogadni és monastorokat alapított.

A valódi megtérés abban áll, hogy megengedjük az élő és jelenlévő Istennek, hogy átalakítsa az életünket az ő képére, hogy úgy szeressünk, ahogyan Isten szeret, úgy bocsássunk meg, ahogyan ő megbocsát, úgy szolgáljunk, ahogyan ő szolgál, úgy adjuk oda az életünket, ahogyan ő odaadja.

De mi az az eszköz amely által megvalósul ez az átalakulás? Mindez a kommúnió által történik, amelyet Krisztus ajándékoz nekünk, hogy megélhessük az egységet vele és az Atyával a Szentlélek ajándékában.

“Nincs kommúnió megtérés nélkül”

Beszédében a pápa ezt mondta nekünk: “Nincs közösség, kommúnió megtérés nélkül.” Mindez alapvető számunkra, szerzetesek számára, akik arra hívtuk, ahogyan azt a Regula 49. fejezetében olvassuk, hogy állandóan a Szent Negyvennap megtartásában éljünk (vö. RB 49,1), és legfőképpen pedig arra, hogy megfogadjuk a “*conversatio morum*”-ot, a szerzetesi erkölcsök gyakorlását (RB 58, 17), tehát a megtérést a monostor útját követve, a testvéri engedelmességben.

Ferenc pápa akkor mondta mindezt nekünk, miután meghívott minket arra, hogy közösen haladjunk az úton, szimfonikus harmóniában megélve a különbözőségeinket, miközben részt veszünk az Egyház missziójában, amely folyton az önmagunkból való kilépésre és a többiekkel való találkozásra indít minket. Ha meg akarjuk engedni Istennek, hogy átalakítsa az életünket, akkor a megtérés, amit kérnek tőlünk, abban áll, hogy megnyílunk a kommúnióra, amelyért Jézus a kereszten az életét adta, hogy egyesítsen bennünket az Atyával és az egész emberiséggel. A pápa ugyanis azzal folytatja, hogy a megtérés “szükségszerűen Krisztus Keresztjének és a Szentlélek működésének gyümölcse, mind az egyes személyekben, mind a közösségekben”. Nem azért kell megtérnünk, hogy önmagunkat megsemmisítsük, hanem azért, hogy teljességgel részt vegyünk a húsvéti misztériumban, befogadva Krisztusnak egészen a halálig és a pünkösdi Lélek kiáradásáig elmenő ajándékát. A keresztény megtérés így az élet teljességének vágyát fejezi ki, annak vágyát, hogy Krisztus éljen bennünk, és ez az élet gyermeki kommúnió Istennel és testvéri kommúnió mindenkivel. Éppen, mert “nincs kommúnió megtérés nélkül”, a megtérés számunkra olyan valami, amire érdemes vágyakoznunk, az üdvösség élete, amely felé örömmel haladunk, akkor is, ha áldozatokat kér tőlünk, mert mindez valami még nagyobb ajándékra nyit meg bennünket, az Istennel és a testvérinkkel való szeretet-közösségre.

A kommúnióra irányuló megtérés közösségi életünk mindennapi kenyere. Egy közösség élete akkor szép és gyümölcsöző, ha minden tagját türelmesen ösztönzi és irgalmasan segíti a kommúnióra irányuló megtérésben, mindenkit a saját ritmusa és személyisége szerint.

Bizonyos, ez a megtérés lehetetlen a Szentlélek kegyelme nélkül. A Vigasztaló azonban nem tudja visszautasítani a kegyelmet, hogy befogadjuk azt a szeretet-kommúniót, aki ő maga a Szentháromságban és az Egyházban.

Ezért tegyük fel magunknak őszintén a kérdést: valóban vágyunk arra minden nap, hogy megtérjünk az Istennel és a testvéreinkkel való kommúnióra, akikkel csak találkozunk?

“Egy bezárkózott én-ből egy nyitott én-be”

De miben is áll a Krisztusban való kommúnióra irányuló megtérés útja?

Ferenc pápa egy a tanításában megszokott képpel világítja meg mindezt számunka. Azt mondta, hogy a hivatásunk “egy állandó feladatot jelent, hogy megtérjünk egy

bezárkózott én-ből egy nyitott én-be, egy önmagára összpontosító szívből egy olyan szívbe, amely kilép önmagából és elindul a másikkal való találkozásra. És mindez, analógia útján, érvényes a közösségre is: egy autoreferenciális, önmaga körül forgó közösségből egy extrovertált, kifelé forduló közösségre, a szó helyes értelmében, egy befogadó és missziós közösségbe. Ez az az elmozdulás, amelyet a Szentlélek állandóan próbál az Egyházban megvalósítani, munkálkodva minden egyet tagjában és minden egyes közösségében és intézményében. Ez az elmozdulás a Pünkösdhöz tér vissza, az Egyház “megkeresztelkedéséhez”.

Mintha szent Benedeket hallanánk, amikor a Regula Prológusában azt ígéri nekünk, hogy “ha a szerzeteséletben és a hitben előrehaladunk, akkor majd szárnyaló szívvel és a szeretet elmondhatatlan édességével sietünk előre az Isten parancsainak útján” (Pro. 49). A szív szárnyalása (kitágítása, *dilatatio*) éppen az átmenet egy zárt és önmagára fordult szívből egy nyitott szív felé, amely kilép önmagából, hogy a másik elé siessen a találkozásban. A nyitott én egy olyan én, amely valóban önmagává válik találkozással Istennel, mint Atyjával és a többiekkel mint testvéreivel Krisztusban.

Közösségeink arra vannak meghívva, hogy mindig bejárják a megtérésnek ezt az útját a magunkba zárkózástól a megnyílás felé, amely befogadja a másikat önmagába, vagy kilép, hogy meglátogassa őt. Ezt a szempontot, amely, ahogyan a Pápa mondja “az elmozdulás, amelyet a Szentlélek állandóan próbál az Egyházban megvalósítani”, ezt a szempontot majd a pünkösdi levélben mélyítjük el. Jó azonban, ha, kihasználva a Nagyböjtöt, mindnyájan és minden egyes közösség átéljük, hogy mit jelent számunkra, hogy részt veszünk a szív kinyílásának a kommúnió élete felé való elmozdulásában. Mindenek előtt nem egy térbeli elmozdulásról van szó, hanem éppen a kommúnióra irányuló megtérésnek egy mozgásáról, amely lehetővé teszi a Szentléleknek, hogy kitágítsa, szárnyalóvá tegye a szívünket. Egy kitágult, szárnyaló szív nem egy darabjaira tört, megosztott vagy szétesztott szív, hanem egy nagyobb szív: mint szív nagyobb, mint “én” nagyobb, mert a szívünk egy olyan Isten képére készült, aki elsőként lépett ki önmagából, hogy végtelen szeretetével ránk találjon és csatlakozzon hozzánk. Így megértjük, hogy a megtérés számunkra a szeretetben való megistenülésnek a folyamata, amelyet a Szentlélek akar megvalósítani bennünk és a világban.

A monostor közelében ahol a szombat-hónapomat töltöttem van egy szép “kastély”, amelyet egy nap a tulajdonos igen kedves és befogadó vezetésével meglátogattunk. Elmesélte, hogy sok évvel ezelőtt, a második világháború után, apósának, aki a kastélyt nagyon rossz állapotban örökölte és tudatában volt, hogy a fenntartása milyen hatalmas nehézséget jelenthet, sikerült tanácsot kérnie Pietrelcinai Szent Pió Atyától, aki ezt a választ adta neki: “Ha mindig nyitva tartod az ajtót, soha sem fogod elveszíteni a házat.”

Mindjárt a Pápa meghívására gondoltam a szíveinkkel, a monostorainkkal kapcsolatban: valóban szeretnénk továbbra is úgy élni, hogy nyitva maradjunk az Istennel és az emberiséggel való találkozásra?

“Boldogok vagytok, ti, szegények!”

Azonban, éppen mert a kommúnió egy hatalmas kegyelem, a feltétele, hogy befogadjuk, nem lehet az, amik vagyunk, vagy amink van, hanem a lelki szegénység. És ez Ferenc pápa hozzánk intézett tanításának egy másik pontja, amelyet érdemes volna ebben a Nagyböjtben átélmélnünk.

Beszédjének végén a pápa ezt mondta nekünk:

«Egy másik szempont amiben bátorítani szeretnék benneteket az a ti nagyobb szegénységre irányuló szándékotok, akár lélekben, akár anyagiakban, hogy még inkább készségesek legyetek az Úr iránt, minden erőttökkel, minden törekenységetekkel és azokkal virágzásokkal együtt, amelyeket Ő maga ad nektek. Emiatt dicsérjük Istent mindenért, az öregségért és a fiatalságért, a betegségért és az egészségért, az “őszüket” élő közösségekért és a “tavaszukat” élőkért. A lényeg, hogy ne hagyjuk, hogy a gonosz ellopja a reményünket! Az első, amit a gonosz keres az, hogy elvegye a reményünket, mindig így ragadja meg a kezünket, mindig. Mert az evangéliumi szegénység tele van a boldogságon alapuló reménnyel, amelyet az Úr tanítványainak mondott: “Boldogok vagytok, ti szegények, mert tiétek az Isten országa” (Lk 6,20).»

Amint a pápa leírja, a szegénység, akár a szívbéli, akár az anyagi, az öröme és a reménynek a titka. Ez az első a Boldogságok között, tehát az első és alapvető lemondás önmagunkról, amelyet Isten a belé vetett bizalommal teli reménnyel betölt.

A szegénység nélkül, nem tudunk nyitott készséggel állni az Úr előtt, nem tudjuk szolgálni őt, különösképpen a monostorban, mint “az Úr szolgálatának iskolájában” (RB Prol. 45). A szegénység szabaddá tesz bennünket a szolgálatra, mint Jézust, mint Szűz Máriát, “az Úr szolgálóleányát” (Lk 1,38), aki a Magnificat-ban tárja föl örömét, hogy szegénységben szolgálhat: “Magasztalja lelkem az Urat és szívem ujjong megváltó Istenemben, mert rátekintett szolgálója alázatosságára.” (Lk 1,46-48).

Szent Benedek regulájában az alázat úgy van bemutatva, mint a szegénység legmélyebb formája, mert az nem más, mint a szív szegénysége mindenkivel és mindennel kapcsolatban. Ez a humusz, a föld, amely gyümölcsöt hoz a Mennyek országa számára, befogadva Isten Igéjének magját.

Gyakran azt gondoljuk, hogy nem tudjuk megfelelően szolgálni az Urat, az Egyházat és az emberiséget, mert hiányoznak hozzá az eszközök, a személyek, a képességek, az idő és az energia. A pápa ezzel szemben arra emlékeztet bennünket, hogy az evangéliumi termékenység törvénye éppen a világeával ellentétes kritériumokkal bír, mert Isten az, aki megadja, hogy gyümölcsöt hozzunk az Ő országa számára. Ezért a pápa arra hív minket, hogy hálával éljük meg minden szegénységünket és törekenységünket, Istent dicsérve, tehát már megtapasztalva a szegényeknek megígért boldogságot. Aki siránkozik a törekenységen, az öregségen, a betegségen, azon az őszön, amelyet sok közösségünk megél, annak számára mindez az életnek a csökkenése, amely az elapadás és végső soron a halál felé tart. Aki azonban hálát ad, aki dicséri Istent, annak számára ugyan ezek a valóságok, amelyek szegénnyé tesznek bennünket, az Ég felé vezető lépcsőfokokká válnak. Azok számára mindezek lelki ajándékok és a lelki növekedés lehetőségei, amelyek az Úr Krisztus húsvéti győzelmének örömteli tanúivá tesznek bennünket.

Megkérdezhetjük hát magunkat: milyen szegénység utáni vágyra vagyunk ma meghívva, személyesen és a közösségünkben, ahhoz, hogy még szabadabban szolgálhassuk Isten országát? Dicsérjük mi Istent mindazért, ami szegénnyé tesz bennünket?

A remény őrzői

Ez a tanúságtétel a remény, amelyet a pápa és az Egyház kérnek, hogy őrizzünk és védjünk meg a gonosztól: "A lényeg, hogy ne hagyjuk, hogy a gonosz ellopja a reményünket!"

Tudjuk, hogy Egyiptomi szent Antaltól kezdve a monasztikus életet mindig úgy élték, mint az első vonalban megvívott harcot a gonosz erői ellen, amelyek az egész emberiség ellen ármánykodnak. Ez a harc, amelyet sokan "divatját múltnak" vélnek, tragikus aktualitással tér vissza a gonosz nyilvánvaló tombolásával szembesülve a világ és az Egyház változásaiban. Sokan megértik, anélkül, hogy hívők lennének, hogy az élet és az élet méltóságának megvetése, a szegények megvetése, a teremtett világ megvetése, csak úgy mint a háborúk és az elnyomások, amelyekről népek szenvednek, nem győzhetők le politikai és fegyveres erőkkel. Krisztus alázatos szeretetének győzelmére van szükség a szívek mélyén, a Kereszt győzelmére a gonosz sötét erői ellen.

Az által, hogy meghalt és feltámadt értünk, az Isten Fia a szeretet és a remény kimeríthetetlen és legyőzhetetlen forrását adta a világnak: "Egy katona lándzsájával megnyitotta oldalát, ahonnan azonnal vér és víz folyt ki." (Jn 19,34). Mária, aki ott állt a Kereszt alatt, a remény ikonja, amelyet az Istennek az emberiség iránti végtelen szeretete táplál. Nem vész el minden ember üdvösségének a reménye, ha merít Krisztus szeretetének kimeríthetetlen forrásából. A gonosz tudja ezt, és éppen ezért akarja elvenni a reményt, azáltal, hogy elfordítja a tekintetünket Arról, aki szeret mindnyájunkat, akkor is, ha átszúrtuk őt.

Legyen nagybőjti és állandó feladatuk valóban az, hogy "együtt nézzük Jézust", miként Mária és János, őrizve a reménységet az egész emberiség számára!

Fr. Mauro-Giuseppe Lepori OCist